

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Nistor Violeta în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Ianuș Ivan Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.12.2018 - 18.03.2019;

Instanță de apel: 10.04.2019 - 11.09.2019;

Instanță de recurs: 18.11.2019 - 05.02.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Edineț, sediul Central din 18 martie 2019, Ianuș Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.179 alin.(1), 179 alin.(2) și 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa după cum urmează:

- în baza art.179 alin.(1) Cod penal, 1 an închisoare;
- în baza art.179 alin.(2) Cod penal, 2 ani închisoare;
- în baza art.201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, 2 ani închisoare.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Țurcanu Svetlana, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanță în ordinea procedurii civile.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 948,08 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ianuș Ivan, la data de 26.06.2018, aproximativ la ora 23:00, intenționat a pătruns, fără consimțământul părții vătămate Țurcanu Svetlana, în curtea gospodăriei acesteia amplasată în s. Gașpar, r-nul Edineț și continuând acțiunile sale îndreptate spre violarea domiciliului, încălcând prevederile art.29 al Constituției Republicii Moldova ”Inviolabilitatea domiciliului”, refuzând la cerințele acesteia de a părăsi gospodăria.

Tot el, la data de 21.11.2018, aproximativ la ora 21:00, venind la domiciliul surorii soției sale, amplasat în s. Gașpar, r-nul Edineț, urmărind scopul impunerii voinței sale și a controlului personal în vederea de a o impune pe soția sa de a pleca împreună cu el, precum și provocării stării de tensiune și suferinței psihice și fizice, a inițiat un conflict cu soția sa - Ianuș Elena, asupra căreia intenționat a manifestat un comportament agresiv și violent, numind-o cu cuvinte necenzurate, a apucat-o de haină, păr și gât, aplicându-i lovituri peste față, în rezultatul cărora lui Ianuș Elena i-au fost provocate puternice suferințe psihice și fizice și anume, cauzându-i lui Ianuș Elena, conform raportului de expertiză judiciară nr.201819D0210 din 05.12.2018, echimoză la față care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Tot el, la data de 21.11.2018, aproximativ pe la ora 21.00, intenționat a pătruns, fără consimțământul părții vătămate Țurcanu Svetlana, în curtea gospodăriei acesteia și în casa amplasată în s. Gașpar, r-nul Edineț și, continuând acțiunile sale îndreptate spre violarea domiciliului, încălcând prevederile art.29 al Constituției Republicii Moldova „Inviolabilitatea domiciliului”, a refuzat la cerințele acesteia de a părăsi gospodăria fiind scos cu forța din casă. Continuându-și acțiunile sale ilegale îndreptate spre violarea domiciliului, Ianuș Ivan continuând să rămână în gospodăria cet. Țurcanu Svetlana, a deteriorat mînerul de la ușa de intrare după care, deteriorând sticla geamului, a pătruns din nou în casă unde a inițiat un conflict cu Țurcanu Svetlana căreia i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinele peste față și o lovitură cu o bucată de sticlă în regiunea spatelui, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201819D0211 din 06.12.2018, echimoze și excoriații la față care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, iar plaga la spinare pe dreapta cu un corp ascuțit, posibil la data și circumstanțele indicate și se califică ca vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 948,08 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că prima instanță neîntemeiat a respins demersul acuzatorului privind încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, și anume pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară.

Conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind

sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art.229 alin.(1) Cod de procedură penală). Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, în cazul dat suma de 948,08 lei, costul rapoartelor de expertiză.

3.2. Inculpatul Ianuș Ivan, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă non privativă de libertate, cu aplicarea art.90 Cod penal.

În motivarea cererii, apelantul a indicat că la stabilirea pedepsei, prima instanța nu a ținut cont de faptul că s-a căit sincer de cele comise, are un copil minor la întreținere, considerând că instanța urma să-i aplice o pedeapsa mai blândă, neprivativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2019, apelurile declarate au fost respinse, ca nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și corect a constatat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunile imputate. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Referitor la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, instanța de apel cu trimitere la dispozițiile art.art.227, 228, 229 Cod de procedură penală, a indicat că, cheltuielile suportate pentru efectuarea rapoartelor de constatare nr.201819P0753 din 23.11.2018 (f.d.10); nr.201819P0752 din 23.11.2018 (f.d.43) precum și rapoartele de expertiză judiciară nr.201819D0210 din 06.12.2018 (f.d 24) și nr.201819D0210 din 05.12.2018 (f.d.59), nu pot fi încasate de la inculpatul Ianuș Ivan, deoarece sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului. Or, acestea au fost ordonate de către organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Cu referire la criticile apelantului referitor la pedeapsa penală aplicată de către instanța de fond, verificând legalitatea acesteia, instanța de apel a atestat că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a respectat principiile de individualizare a pedepsei prevăzute de art.art.61, 75 Cod penal, i-a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă, în limitele stabilite de sancțiunile normelor incriminate, iar soluția adoptată la capitolul individualizării pedepsei penale este suficient motivată.

De asemenea, instanța de apel a considerat nefondat argumentul recurentului privind aplicarea față de inculpat a unei pedepse non privative de libertate, având în vedere modalitatea comiterii infracțiunilor, circumstanțele în care acestea au fost comise, precum și urmările prejudiciabile. Instanța de apel a reiterat că din materialele cauzei, dar

și din circumstanțele constatate și apreciate nu s-a evidențiat necesitatea ca în privința inculpatului să fie aplicate prevederile art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Din aceste considerente, instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în respectiva cauză penală nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoare.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, avocatul Nistor Violeta în numele inculpatului a atacat decizia cu recurs ordinar, invocând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Ianuș Ivan să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, considerând că instanța de apel urma să-i aplice inculpatului o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece, la examinarea cauzei s-a căut sincer de cele comise, a reparat prejudiciul material cauzat prin infracțiune, prezența copilului minor în familie a fiului în vârstă de 11 ani. În opinia recurentului, toate aceste circumstanțe permit instanței să concluzioneze asupra aplicării față de inculpat a unei pedepse neprivative de libertate.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului ordinar declarat de apărătorul inculpatului se constată că acesta, face referire la temeiul de casare din art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Ianuș Ivan să-i fie stabilită pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Instanța de recurs notează că criticele avansate în privința modalității de individualizare a pedepsei, precum și cele ce țin de executarea acesteia, se subscriu erorii de drept din pct.10) al alin.(1) din art.427 Cod de procedură penală, recurentul indicând greșit temeiul de drept al declarării recursului. Concomitent, analizând textul cererii de apel în paralel cu cel din recurs, instanța constată că se critică aceleași chestiuni de drept – neaplicarea art.90 Cod penal. Însă, raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună;

stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta. În toate cazurile, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz anume în această consecutivitate și s-a realizat.

Colegiul penal consideră că pedeapsa stabilită inculpatului Ianuș Ivan pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.179 alin.(1), 179 alin.(2), 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acestuia.

Instanța de recurs reține că, instanțele de fond au statuat asupra aplicării pedepsei închisorii în privința lui Ianuș Ivan, la limita minimă prevăzută de sancțiunile incriminate acestuia, totodată ținând seama atât de circumstanțele atenuante, cât și de cele agravante.

Pe de altă parte, în cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării inculpatului cât și a părții apărării de a-i stabili lui Ianuș Ivan o pedeapsă cu suspendarea condiționată a acesteia. Așadar, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele apelantului ce vizau pedeapsa aplicată inculpatului, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a pedepselor, totodată decizia cuprinde și temeiurile de respingere a solicitării părții privind stabilirea unei pedepsei neprivative de libertate.

Colegiul penal consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art.61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art.6§1 al Convenției (*a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei. Or, în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o

motivare foarte succintă poate satisface cerințele art.6 din Convenție. (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de avocatul Nistor Violeta nu și-au găsit confirmarea, impunându-se în consecință declararea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Nistor Violeta în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Ianuș Ivan Xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 05 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac